

Gyórfy Ernő 1953-1957

Kézhez vettem megtisztelő soraidat. Amikor most eleget kívánok tenni felkérésednek, mindenféle ellentétes érzés kavargat bennem. Nem hajdani középiskolám, a vele kapcsolatos témáid emléke okozza ezt, inkább maga az Élet, amely – tetszik, nem tetszik – lényegében eltelt, s amelyet immár „outsiderként” szemlélünk.

Amikor 1953 nyarán felvételre jelentkeztem a Váci Gépipari Technikumba, igazából eszem ágában sem volt odakerülni. Ötéves koromtól, rögzített konoksággal rádió technikusnak készültem. (A helyszínt, az időpontot csaknem percnyi pontossággal ma is tudom, amikor álmélkodó kisfiúként ezt eldöntöttem, de most nem ez a lényeg.)

Mint tudjuk, 1944 és 1953 között a „való világ” némiképp megváltozott. Jómagam kis híján osztályellenség lettem, hiába volt a jó bizonyítvány, nem jelentkezhettem a Kandó Kálmán Villamos ipari technikumba. A váci Gépipari így amolyan pótmegoldás volt. Azonban szeretném leszögezni, hogy egyáltalán nem bizonyult annak! Most, amikor – nagy szavak következnek! – történelmi távlatból nézem ezeket az éveket, csupa jó érzés vesz körül. Barátságok sokasága osztály- és iskolatársakkal, és az el nem múló tisztelet, amit legtöbb tanárom iránt éreztem.

Vegyük

sorba:

Az első és második év inkább afféle csetlés-botlás volt. Néhai Berecz Jóska idegenkedve nézte azt a vasdarabot, amit kalapács gyanánt bemutatam neki. Az „A” osztályban viszont kezdettől fogva jól éreztem magam, mint később is, szinte minden közösségben, ahová becsöppentem.

Ha becsukom a szemem, szinte mindegyik tanárom arcát látom, sokak hangja is a fülemben cseng. A teljesség igénye nélkül: Berecz, Törincsi, Garami Tóni, Mogyoródi Jenő, Molnár Gyula, Gábor Zoli a Műhelyből, Papházi Tivadar, Almás Zoltán, a szépséges Tóth Gizi, Barkóczi, Kuthi és a sort még hosszasan folytathatnám...

Emlékek tanárokról, diákokról? Olyan sok van, hogy alig tudok válogatni belőlük! Néhány ezekből: 1956 szeptembere lehetett, amikor kötelező lett a diáksapka. E nélkül a pedellus bácsi nem engedett be senkit az iskolába. A korábban beérkezettek az ablakból hajigálták le a sapkákat a későn jövőknek. Persze nekem sem volt sapkám, és persze, hogy kiszúrtak, hogy elkapom az „égi áldást”. Áldott emlékü Gyalmos igazgatónk három napra hazazavart, de aztán a dolog jótékony feledésbe merült... Ugyancsak Gyalmos doktor kapott rajta cigarettázáson. Ma is látom Őt, égővörös svájci sapkájában, gyűrött öltönyében, amint megbotránkozva mered rám. Ez alkalomból nem maradt el a bejegyzés sem az ellenőrzőből. Mit volt, mit tenni, kénytelen voltam apám helyett aláírni, mert, ha ő erről tudomást szerez, jaj nekem! Legutolsó emlékem talán, amely tettelegességgel is járt, felejthetetlen, tisztelt és nagyon szeretett osztályfőnököm alakját idézi fel. Érettségi előtti utolsó történelem óránkon tett alantas „beszólásom” jutalma egy irtózatot erejű „toló pofon” volt, amelyet Papházi tanár úr utalt ki részemre. Soha nem haragudtam érte, olyan mélyen átéreztem az igazságát. Amikor jó 40 évvel később megkérdeztem Tőle, emlékszik-e még az esetre, csodálkozva ingatta a fejét...

Azt mondod Tanár Úr, hogy tegyek kritikus megjegyzéseket iskolámra, tanárain munkájára. Ha nagyon kutakodnék emlékezetemben, bizonyára megtehetném ezt. Tanárain hús-vér emberek voltak, rokonszenvekkkel és ellenszenvekkkel, kisebb-nagyobb gyarlóságokkal. Nem a régmúlt emléke vált olyan széppé, de hidd el, nem tudok egyetlen olyan esetet sem felidézni, mint amilyenek a mai oktatásban mindennaposak. Természetesen ez sem kritikai megjegyzés, mert a lehetséges kérdések és válaszok ennél sokkal bonyolultabbak.

Néhány gondolat, a megjelent Évkönyvről. Csakugyan akadnak benne hibák. Nekem úgy tűnik, hogy elsősorban az osztály névsorokkal vannak gondok. Jó néhány esetben egy hallgató neve több osztályban, illetve évfolyamban is előfordul.

Végül néhány szó magamról: A „Löwy”-ben eltöltött évek nem voltak hiábavalóak, több szempontból sem. Elfogadható esztergályos és mechanikai műszerész lett belőlem. Megtanultam a géprajzot, egész villamos mérnöki pályámon képes voltam gépészként gondolkodni, ha a helyzet úgy kívánta. (És nem egyszer úgy kívánta...) Mindent egybe vetve szerencsés embernek tartom magamat, de ez nem a reklám helye. Még többet is elértem, mint amit az az öt éves kisfiú két légitámadás között elképzelt magának. Az őszinteség mondatja velem: A kudarcokban nem teljesült célokban elsősorban a saját véges képességeim és csak kis részben más körülmények játszottak főszerepet.

Nagy várakozással tekintek az új Évkönyv elé, és még egyszer köszönöm, hogy ez ügyben rám is gondoltál.

Tisztelettel: